

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.003.05.2023

Pan
Roman Łucarz
Starosta Tarnowski
Starostwo Powiatowe w Tarnowie
ul. G. Narutowicza
30-100 Tarnów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/060 Wykrywanie i przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalni

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Tarnowie, ul. G. Narutowicza 38, 30-100 Tarnów (dalej: <i>Starostwo</i> lub <i>Urząd</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Roman Łucarz, Starosta Tarnowski od 19 listopada 2018 r. (dalej: <i>Starosta</i>)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z wykrywaniem i przeciwdziałaniem eksploatacji kopalni z naruszeniem warunków koncesji. 2. Realizacja zadań dotyczących identyfikacji i przeciwdziałania eksploatacji kopalni z naruszeniem warunków koncesji.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2023 (do 16 maja 2023 r.) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały znaczenie dla działalności jednostki w zakresie objętym kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Szymon Stokłosa, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/15/2023 z 16 lutego 2023 r. (akta kontroli str. 1-4)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Starosta Tarnowski jako organ administracji geologicznej na ogół prawidłowo realizował zadania dotyczące udzielania oraz nadzoru nad wykonywaniem koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze³. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim terminowości przedkładania do PIG⁴ decyzji Starosty, stanowiących podstawę dokonania wpisów do rejestru obszarów górniczych. W ośmiu na dziewięć przypadkach dokumenty przekazano z opóźnieniem.

Zadania związane z udzielaniem oraz monitorowaniem koncesji realizowała zatrudniona w Wydziale Ochrony Środowiska i Leśnictwa⁵ Geolog Powiatowa, która posiadała odpowiednie kwalifikacje do pełnienia tej funkcji. Pracownicy Wydziału OŚiL dysponowali podstawowym wyposażeniem technicznym w postaci m.in.: poziomicy elektronicznej oraz przenośnego sprzętu komputerowego z oprogramowaniem. W Urzędzie opracowano procedury wewnętrzne dotyczące kontroli przedsiębiorców, a schemat tych procedur zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu, zgodnie z art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców⁶.

Corocznie realizowano kontrole przedsiębiorców posiadających koncesje na eksploatację kopalin na podstawie zatwierdzonego planu kontroli. W oparciu o przedkładane przez przedsiębiorców informacje o wysokości opłat eksploatacyjnych oraz zmianach zasobów złoża weryfikowano terminowość oraz poprawność składanych do organu koncesyjnego informacji. W latach 2019-2020 w wyniku stwierdzenia uchybień Starostwo wydało pięć decyzji określających wysokość opłat eksploatacyjnych. Ponadto, w latach 2021-2022 wystąpiły trzy sytuacje, w których nie wydano stosownych decyzji pomimo uchybień przedsiębiorców, w zakresie wnoszenia opłat eksploatacyjnych, co było niezgodnie z art. 138 Pgg.

---

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 633, dalej: Pgg.

⁴ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, dalej: PIG.

⁵ Dalej: Wydział OŚiL.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 221 ze zm., dalej: Prawo przedsiębiorców.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z wykrywaniem i przeciwdziałaniem eksploatacji kopalni z naruszeniem warunków koncesji

Opis stanu faktycznego

1.1. Na koniec 2019 r. obowiązywało 9 koncesji na wydobywanie kopalni ze złóż kruszywa naturalnego udzielonych przez Starostę Tarnowskiego, na koniec lat 2020-2021 oraz na 1 marca 2023 r. obowiązywało 7 koncesji. W 2019 oraz 2022 r. do Starostwa wpłynęły dwa wnioski o udzielenie nowych koncesji, w wyniku czego wydano odpowiednio dwie koncesje. W latach 2019, 2020 i 2022 wygasły łącznie cztery koncesje w wyniku upływu terminu ich ważności⁸. W latach 2019-2023 wydano dwie decyzje w sprawie zmiany koncesji oraz jedną decyzję przeniesienia koncesji.

(akta kontroli str. 247-280, 316-327)

1.2.-1.3. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie zatrudniano Geologa Powiatowego na pełen etat na podstawie umowy o pracę. Geolog Powiatowa posiadała wyższe wykształcenie o kierunku górnictwo i geologia w zakresie hydrogeologia i geologia inżynierska. W momencie objęcia stanowiska – 1 sierpnia 2018 r. Geolog Powiatowa posiadała ponad 10-letnie doświadczenie w pracy w administracji samorządowej związanej z ochroną środowiska.

(akta kontroli str. 11-43)

1.4. Zgodnie z Uchwałą nr 3280 Zarządu Powiatu Tarnowskiego z dnia 7 września 2022 r.⁹ zadania związane m.in.: z udzielaniem koncesji na wydobywanie kopalni pospolitych na powierzchni nie przekraczającej 2 ha, przy przewidywanym rocznym wydobyciu kopaliny nie większym niż 20 tys. m³ bez użycia materiałów wybuchowych oraz kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością Starosty zostały przypisane Wydziałowi OŚiL w strukturach którego znajdowało się stanowisko geologa powiatowego.

W zakresie obowiązków Geologa Powiatowego wskazano następujące zadania związane z działalnością koncesyjną organu, m.in.:

- udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalni pospolitych,
- prowadzenie kontroli wykonywania przez przedsiębiorców uprawnień z tytułu koncesji.

(akta kontroli str. 5-9, 41-43)

1.5. W latach 2008-2015 Geolog Powiatowa uczestniczyła w pięciu specjalistycznych szkoleniach z zakresu geologii m.in.:

- w 2015 r. szkolenie organizowane przez PIG p.n. „Wsparcie przez państwową służbę geologiczną działań administracji samorządowej wykonującej działania administracji geologicznej”,

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ W stosunku do koncesji na złożu Gorzyce której termin ważności upłynął 31 grudnia 2022 r. Starosta wydał w dniu 7 lutego 2023 r. decyzję w sprawie odmowy zmiany koncesji ze względu na jej wygaśnięcie z końcem 2022 r. W wyniku złożenia odwołanie przez przedsiębiorcę Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Tarnowie wydało w dniu 3 kwietnia 2023 r. orzeczenie uchylające decyzję Starosty i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia.

⁹ Uchwała w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Tarnowie.

- w 2012 r. p.n. „Zadania starosty w świetle nowego prawa geologicznego i górniczego ze szczególnym uwzględnieniem procesu koncesjonowania”,
- w 2008 r. seminarium p.n. „Koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie oraz wydobywanie kopalin stanowiących część składową nieruchomości gruntowej” oraz „Prace hydrogeologiczne prowadzone w odniesieniu do zwykłych wód podziemnych w świetle obowiązujących przepisów prawa”.

Ponadto w latach 2007-2018 Geolog Powiatowa pracowała w Wydziale Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Starostwie Powiatowym w Dąbrowie Tarnowskiej, gdzie realizowała szeroki zakres zadań administracji geologicznej.

(akta kontroli str. 11-43)

1.6. W Starostwie nie opracowano procedur dotyczących wydawania koncesji, monitorowania warunków udzielonych koncesji oraz nadzoru geologicznego.

Starosta wyjaśnił, że były to pojedyncze przypadki w skali roku i nie było potrzeby opracowywania specjalnych procedur w tym zakresie. Po zarejestrowaniu wniosku o udzielenie koncesji był on kierowany zgodnie z instrukcją kancelaryjną do Dyrektora Wydziału OŚiL, a następnie do Geologa Powiatowego. Udzielenie koncesji odbywało się na podstawie przepisów Kpa¹⁰, Pgg i Prawa przedsiębiorców. Decyzje wydawane były zgodnie z wewnętrzną procedurą Urzędu.¹¹ Natomiast monitorowanie warunków udzielonych koncesji oraz nadzoru geologicznego odbywało się poprzez kontrole składanych przez przedsiębiorców informacji i w razie stwierdzenia braku uiszczenia opłaty eksploatacyjnej wydawano stosowne decyzje, kontrolowano ponadto formularze rozliczeniowe złoża Z-2 oraz dokonywano kontroli przedsiębiorców zgodnie z obowiązującą w Starostwie procedurą kontrolną¹².

(akta kontroli str. 95-162)

1.7. Na wyposażeniu Wydziału OŚiL znajdowała się poziomica laserowa, tablet oraz taśma miernicza. W wyniku oględzin ww. urządzeń stwierdzono, że są one sprawne.

Geolog Powiatowy oświadczyła, że poziomica elektroniczna wykorzystywana była w trakcie czynności pomiaru skarp wyrobisk górniczych, głównie przy czynnościach dotyczących rekultywacji oraz w przypadku skarp osuwiskowych. Urządzenie nie było wykorzystywane podczas kontroli przedsiębiorców posiadających koncesje na wydobywanie kopalin. Natomiast tablet otrzymała w styczniu 2023 r. w celu wykorzystania do prac terenowych. Tablet posiada wgrane mapy ewidencyjne powiatu oraz możliwość lokalizacji punktów topograficznych – urządzenie nie było do tej pory wykorzystywane przez Geologa w terenie.

(akta kontroli str. 87-94, 159-162, 340)

1.8. W latach 2019-2023 w Starostwie nie było prowadzonych żadnych kontroli ani audytów dotyczących udzielania koncesji na wydobywanie kopalin, sprawowania nadzoru geologicznego oraz nielegalnej eksploatacji kopalin.

(akta kontroli str. 159-162)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁰ Ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, Dz. U. z 2023 r. poz. 775. ze zm., dalej: Kpa.

¹¹ Zasady wydawania aktów administracyjnych w Starostwie Powiatowym w Tarnowie PG-I-02 wersja 13 oraz podprocesem Realizacja usług administracyjnych z zakresu ochrony środowiska i leśnictwa PG-I-02-WOŚ wersja 11.

¹² Tryb przygotowywania i przeprowadzania kontroli przez komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Tarnowie oraz zasady nadzoru nad kontrolami zewnętrznymi i wewnętrznymi PZ-VII-02 wersja 9.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia warunki organizacyjne Urzędu służące realizacji zadań związanych z wykrywaniem i przeciwdziałaniem eksploatacji kopalni z naruszeniem warunków koncesji. Udzielanie koncesji i ich monitorowanie przypisane zostało do zakresu czynności geologa powiatowego zatrudnionego w Wydziale OŚiL, a funkcję tę pełniła osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje. Pracownicy Wydziału OŚiL dysponowali wyposażeniem technicznym w postaci poziomiczy elektronicznej, przenośnego sprzętu komputerowego z oprogramowaniem oraz taśmy mierniczej.

OBSZAR

2. Realizacja zadań dotyczących identyfikacji i przeciwdziałania eksploatacji kopalni z naruszeniem warunków koncesji

Opis stanu faktycznego

2.1. Organ koncesyjny w okresie objętym kontrolą wydał dziewięć decyzji¹³ stanowiących podstawę do dokonania wpisów do rejestru obszarów górniczych. W przypadku ośmiu decyzji dokumenty stanowiące podstawę dokonania wpisu do rejestru obszarów górniczych zostały przekazane do PIG z przekroczeniem 14-dniowego terminu od dnia, w którym decyzje te stały się ostateczne. Opóźnienie w przekazywaniu dokumentacji wynosiło odpowiednio: 4, 13, 17, 42, 69, 101, 282 dni, a w jednym przypadku dokumenty zostały przekazane w toku kontroli NIK z opóźnieniem 1173 dni, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 165-167, 247-280, 328-329)

2.2. W Urzędzie opracowano procedury kontrolne dotyczące przygotowywania i przeprowadzania kontroli przez komórki organizacyjne, Starostwa na podstawie których realizowano kontrole przedsiębiorców posiadających koncesje na eksploatacji kopalni. Schemat procedur kontrolnych został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa.

(akta kontroli str. 95-121, 159-162)

2.3. W okresie objętym kontrolą w Starostwie nie dokonywano analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa przez przedsiębiorców, którym wydana była koncesja na wydobywanie kopalni, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 84-86, 165-167)

2.4. i 2.5. W latach 2019-2023 w Starostwie realizowano kontrole planowe przedsiębiorców dotyczące prawidłowego wypełniania warunków udzielonych koncesji. Przy tworzeniu planu kontroli brano pod uwagę wielkość prowadzonego wydobycia oraz dane zawarte w składanych przez przedsiębiorców informacjach o opłacie eksploatacyjnej i terminowości jej uiszczania. Plan kontroli przygotowywany był przez Geologa Powiatowego, a zatwierdzał go Starosta lub Nadzorujący Członek Zarządu Powiatu. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono łącznie sześć kontroli planowych (dwie w 2019 r, po jednej w 2020 i 2021 r. oraz dwie w 2022 r.), jedna kontrola planowana w roku 2019 nie została zrealizowana ze względu na brak wydobycia kopalni przez przedsiębiorcę w okresie II półrocza 2018 r. i I półrocza 2019 r. W ww. okresie pracownicy Urzędu nie prowadzili kontroli doraźnych w zakresie prawidłowego wypełniania warunków udzielonych koncesji.

Starosta wyjaśnił, że zakres i sposób prowadzenia analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa przez przedsiębiorców nie został formalnie określony. Analizy

¹³ Cztery decyzje o wygaśnięciu, dwie decyzje udzielające koncesje, 2 decyzje zmieniające koncesje i jedna decyzja przenosząca koncesję.

dokonywano m.in. na podstawie składanych przez przedsiębiorcę informacji o opłacie eksploatacyjnej, tj. terminowego składania przedmiotowych informacji, terminu wpłat opłat eksploatacyjnych, terminu rozpoczęcia działalności, przy typowaniu brano również pod uwagę wielkość prowadzonego wydobycia. Przyjęto również praktykę, że kontrola winna być przeprowadzona zawsze w sytuacji, w której organ poweźmie informacje o nieprawidłowościach oraz przynajmniej raz w trakcie obowiązywania koncesji.

(akta kontroli str. 165-168)

Kontrole dotyczące prawidłowego wypełniania warunków udzielonych koncesji realizowane były przez Geologa Powiatowego zgodnie z wewnętrzną procedurą i polegały na dokonaniu oględzin w miejscu prowadzenia eksploatacji oraz weryfikacji uiszczenia opłat eksploatacyjnych za wydobytą kopalinę. Do protokołów kontroli załączano dokumentację fotograficzną wyrobiska. W toku prowadzonych kontroli nie dokonywano pomiarów wyrobiska, nie stwierdzono uchybień oraz nie formułowano zaleceń pokontrolnych. Geolog Powiatowy, realizując czynności kontrolne, posiadała każdorazowo wystawione przez Starostę upoważnienia spełniające wymogi zawarte w art. 49 pkt 7 Prawa przedsiębiorców. Czas trwania kontroli nie przekraczał terminów wskazanych w art. 55 Prawa przedsiębiorców. Protokoły kontroli zawierał wszystkie elementy wymagane art. 154b ust. 1 Pgg.

W trzech przypadkach kontrola została wszczęta przed upływem siedmiu dni od daty doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 51-86)

2.6. W okresie objętym kontrolą w Starostwie nie weryfikowano, czy przedsiębiorcy prowadzący działalność wydobywczą, w oparciu o udzieloną koncesję, prowadzili eksploatację w granicach wyznaczonego obszaru górniczego.

W opinii Starosty organ koncesyjny nie posiada podstaw prawnych do żądania od przedsiębiorcy przedkładania aktualnych map z obmiaru wyrobiska, jak również nie posiada odpowiednich uprawnień do prowadzenia obmiarów terenowych – uprawnień geodezyjnych i geologa górniczego. W przypadku działalności prowadzonej na podstawie koncesji udzielonej przez Starostę obmiaru wyrobisk dokonuje się co 3 lata, a nadzór nad sporządzaniem operatów ewidencyjnych sprawuje właściwy organ nadzoru górniczego. W Urzędzie przyjęto praktykę, że podczas kontroli działalności objętej koncesją: sprawdza się czy granice obszaru i terenu są oznaczone tablicami informacyjnymi a eksploatacja odbywa się w oznaczonym terenie, dokonuje się wglądu do operatów ewidencyjnych zasobów złoża, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości sprawę kieruje się do Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie¹⁴ jako organu właściwego do naliczenia podwyższonej opłaty za wydobywanie kopaliny bez wymaganej koncesji, który posiada odpowiednio wykwalifikowaną kadrę oraz sprzęt pomiarowy.

(akta kontroli str. 165-168)

2.7. W wyniku kontroli realizowanych przez Starostwo w latach 2019-2023 nie stwierdzono naruszeń warunków udzielonych koncesji, co zostało szerzej opisane w punkcie 2.5.

OUG, na zlecenie NIK¹⁵, przeprowadził sześć kontroli miejsc wydobycia kopalin na terenie powiatu tarnowskiego, w tym trzy kontrole zrealizowano na obszarze aktywnych koncesji udzielonych przez Starostę (Charzewice Przy Wale I, Żabno II/3

---

¹⁴ Dalej: OUG

¹⁵ Na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK.

oraz Żabno II/4).¹⁶ W trakcie kontroli na złożu Żabno II/3 oraz Żabno II/3 OUG stwierdził, że wydobywanie nastąpiło poza granicami obszaru górniczego – nastąpiło naruszenie pasów ochronnych (102 m² i 127 m²).

(akta kontroli str. 335)

Geolog Powiatowa wyjaśniła: że Starostwo nie wiedziało o kontrolach przeprowadzanych przez OUG, nie znało terminu ich przeprowadzenia w związku z czym nie wiadomo kiedy doszło do naruszeń oraz nie otrzymało decyzji organu nadzoru górniczego wydanych na podstawie art. 171 Pgg, nakazujących usunięcie nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego. Jeżeli takie decyzje wpłyną, przeprowadzone zostaną oględziny lub kontrola przedsiębiorcy, a następnie podjęte zostaną działania na podstawie art. 37 Pgg tj. w przypadku stwierdzenia, że przedsiębiorca nie usunął nieprawidłowości zostanie wszczęte postępowanie w sprawie cofnięcia koncesji bez odszkodowania a przedsiębiorca w drodze postanowienia zostanie wezwany o usunięcie naruszeń. W przypadku braku decyzji o której mowa wyżej, tut. Organ zwróci się do OUG w Krakowie o przesłanie informacji w tym zakresie.

Geolog wskazała, że w terminie 14-21 października 2022 r. przeprowadzono kontrole koncesji dla złóż „Żabno II/3” i „Żabno II/4”, w wyniku których nie stwierdzono naruszeń. Nie przeprowadzono jednak pomiarów, ponieważ Geolog Powiatowa nie posiada narzędzi, jak również uprawnień do wykonywania pomiarów geodezyjnych.

(akta kontroli str. 281-283)

2.8. i 2.9. W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadku rażącego naruszenia warunków określonych w koncesji, nie wydawano decyzji administracyjnych z rygorem natychmiastowej wykonalności oraz nie naliczono opłat dodatkowych w stosunku do właścicieli koncesji na eksploatację kopalni.

(akta kontroli str. 165-170)

2.10. W latach 2019-2023 organ koncesyjny nie wydawał decyzji administracyjnych powodujących zaprzestanie lub wstrzymanie wydobywania kopalni. Wydano natomiast cztery decyzje stwierdzające wygaśnięcie koncesji z uwagi na upływ terminu na jaki zostały udzielone:

- decyzja WOŚ.6522.3.2019.EJ z 1 kwietnia 2019 r. stwierdzająca wygaśnięcie koncesji z końcem 2018 r., w dniu 11 października Starosta wydał decyzję o zakończeniu rekultywacji gruntów (zalesienie powierzchni 0,25 ha),
- decyzja WOŚ.6522.3.2020.EJ z 10 czerwca 2020 r. stwierdzająca wygaśnięcie koncesji z końcem 2019 r. (brak działań Urzędu – okres rekultywacji do końca 2024 r.),
- decyzja WOŚ.6522.2.2021.EJ z 8 kwietnia 2021 r. stwierdzająca wygaśnięcie koncesji z końcem 2020 r., w dniu 7 maja 2021 r. Starosta wydał decyzję o zakończeniu rekultywacji gruntów (powierzchnia zrehabilitowana 0,83 ha),
- decyzja WOŚ.6522.2.2021.EJ z 1 lipca 2021 r. stwierdzająca wygaśnięcie koncesji z końcem 2020 r., brak podjęcia eksploatacji złoża.

Wszystkie ww. decyzje stwierdzające wygaśnięcie złoża zostały przekazane do wiadomości OUG.

Starosta wyjaśnił, że dla trzech wygaszonych złóż zostały wydane decyzje administracyjne ustalające kierunek rekultywacji gruntów, oraz osobę zobowiązaną do wykonania rekultywacji. Dla czwartego złoża nie został ustalony kierunek

¹⁶ Pozostałe trzy kontrole dotyczyły koncesji zniesionych lub podlegających marszałkowi.

rekultywacji, gdyż eksploatacja nie została przez przedsiębiorcę podjęta, co potwierdzały przekazywanymi przez przedsiębiorcę corocznie informacjami o zmianach zasobów złoża kopaliny. Fakt ten potwierdzono również korzystając z map z portalu geologicznego geologia.pgi.gov.pl na których można zauważyć, że eksploatacji nie została rozpoczęta.

Starosta wyjaśnił ponadto, że w analizowanym okresie, zgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych¹⁷ osoby obowiązane do rekultywacji gruntów zawiadamiają Starostę, w terminie do dnia 28 lutego każdego roku o powstałych w ubiegłym roku zmianach w zakresie gruntów podlegających rekultywacji. Starostwo corocznie informowało przedsiębiorców o terminie złożenia informacji w zakresie gruntów podlegających rekultywacji. Informacje takie przekazywali przedsiębiorcy dla złoża „Łukowa I” i „Sieradza-Linie”. W stosunku do przedsiębiorcy złoża „Sieradza-Martix” nie podejmowano działań weryfikujących wykonanie rekultywacji z uwagi na fakt, iż nie minął jeszcze określony ustawą termin realizacji tego obowiązku.

(akta kontroli str. 175-177, 212-238, 241-267, 341)

2.11. W latach 2019-2023 w Starostwie egzekwowano od przedsiębiorców wywiązywanie się z obowiązku przedłożenia informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny. Informacje były analizowane pod kątem zgodności ze złożonymi informacjami o opłacie eksploatacyjnej. W dwóch (na 30 zbadanych informacji) stwierdzono, że informacje zostały złożone po terminie (7 maja 2020 r. i 5 maja 2021 r., odpowiednio 53 i 51 dni opóźnienia).

(akta kontroli str. 167-170, 173-200, 330-331)

Geolog Powiatowa wyjaśniła, że w przypadkach braku informacji o zmianach zasobów złoża, nawiązywano kontakt telefoniczny z przedsiębiorcą i po takim wezwaniu przedsiębiorca uzupełniał brakującą informację. Ponadto w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów do dokonania przez stronę czynności kształtujących jej prawa i obowiązki oraz bieg terminów w postępowaniach administracyjnych - nie rozpoczynał się, a rozpoczęty ulegał zawieszeniu na ten okres. Czynności dokonane w celu wykonania uprawnienia lub obowiązku w okresie wstrzymania rozpoczęcia albo zawieszenia biegu terminów, a także czynności administracyjne pozostawały skuteczne.

(akta kontroli str. 243-246)

2.12. i 2.13. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie dokonywano weryfikacji wywiązywania się przedsiębiorców z obowiązku uiszczenia opłaty eksploatacyjnej. Na podstawie informacji o opłacie eksploatacyjnej i informacji o zmianach zasobów złoża sporządzano sprawozdania przedkładane Zarządowi powiatu p.n. „Informacja o realizacji nadzoru i kontroli w zakresie wykonywania przez przedsiębiorcę uprawnień z tytułu koncesji”. Przedkładane informacje zawierały m.in. zestawienie wielkości wydobywania oraz kwoty opłat eksploatacyjnych wykazanych w danym roku.

(akta kontroli str. 173-175, 186-200)

Starosta wyjaśnił, że przedsiębiorcy wywiązywali się z obowiązku przedłożenia informacji o opłacie eksploatacyjnej, czasem konieczny był kontakt telefoniczny w celu uzupełnienia brakujących danych. Każdorazowo po wpłynięciu informacji o opłacie sprawdzane było czy do pisma dołączono dowody wpłaty na konta NFOSiGW oraz Gminy oraz czy data wykonania wpłaty zawiera się w ustawowym terminie. Dodatkowo w aplikacji e-OPLATYgeolog.pl weryfikowane były wpłaty opłaty eksploatacyjnej do NFOSiGW. W przypadku braku dowodu wpłaty organ koncesyjny

¹⁷ Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022r. poz. 2409).

w drodze decyzji określał wysokość należnej opłaty. Weryfikowano również prawidłowość stawki opłaty za daną kopalinę oraz sposób wyliczenia wysokości opłaty.

(akta kontroli str. 173-175)

Szczegółowemu badaniu poddano 42 informacje dotyczące opłat eksploatacyjnych przekazywane przez przedsiębiorców w latach 2019-2023 (10 z 2019 r., 7 z 2020 r., 10 z 2021 r., 10 z 2022 r. i 5 z 2023 r.) w których wykazano wydobycie kopaliny. W trzynastu przypadkach wyliczana kwota opłaty eksploatacyjne wynosiła poniżej 300 zł w związku z czym przedsiębiorcy korzystali ze zwolnienia i nie wnosili opłaty (brak dowodów wpłaty załączonych do informacji). W badanym okresie przedsiębiorcy przekazali również 34 informacje w których wykazano zerowe wydobycie kopaliny. We wszystkich zbadanych przypadkach przedsiębiorcy prawidłowo wyliczyli wysokość opłaty. Informacje zawierały adnotacje wskazujące na prowadzenie weryfikacji stawek oraz wykazanych kwot przez pracowników Starostwa.

W przypadku niedopełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku wniesienia opłaty eksploatacyjnej lub wniesienia opłaty w nieodpowiedniej wysokości co do zasady wydawano decyzje określające wysokość należnej opłaty (trzy decyzje w 2019 r. i dwie decyzje w 2020 r.). W przypadku nieterminowego wnoszenia opłaty odstępowano od sporządzenia decyzji. W trzech przypadkach (dwa w 2021 r. i jeden w 2022 r.) pomimo braku załączenia dowodów wpłaty do złożonych informacji nie wydano decyzji określającej wysokość należnej opłaty, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 201-211, 285-294, 332-334)

2.14. W 2019 oraz 2022 r. do Starostwa wpłynęły dwa pisma (od osoby fizycznej oraz anonim) zawierające informacje o podejrzeniu prowadzenia nielegalnej eksploatacji kopalni na terenie powiatu tarnowskiego.

- pismo z dnia 18 czerwca 2019 r. (pierwotnie skierowane do Burmistrza Radłowa, przekazane następnie pismem z 18 lipca 2019 r. do Starostwa – wpływ pisma 29 lipca 2019 r.)¹⁸ zawierało informację, iż na prywatnej posesji został wykopany zbiornik wodny oraz zapytanie czy w sprawie została wydana decyzja wodnoprawna lub koncesja i ewentualne podjęcie kroków administracyjnych. W dniu 28 sierpnia 2019 r. Dyrektor Wydziału OŚiL z upoważnienia Starosty udzielił wnoszącemu odpowiedzi (w trybie art. 66 Kpa), iż jako organ administracji geologicznej nie udzielał koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża na wskazanej nieruchomości i wskazał, że właściwym organem w przedmiotowej sprawie jest Okręgowy Urząd Górniczy w Krakowie. Dalszych działań nie podjęto, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
- anonimowe pismo z dnia 19 sierpnia 2021 r. (pierwotnie skierowane do Pierwszego Urzędu Skarbowego w Tarnowie przekazane następnie pismem z 20 stycznia 2022 r. do Starostwa – wpływ pisma 24 stycznia 2022 r.)¹⁹ zawierało informację o sprzedaży dużej ilości kamienia wydobywanego ze skarpy na terenie prywatnej posesji co stwarzało zagrożenie dla dzikich zwierząt oraz prośbę o podjęcie interwencji w sprawie. Dyrektor Wydziału OŚiL z upoważnienia Starosty pismem z dnia 17 lutego 2022 r. przekazał do OUG w Krakowie sprawę do załatwienia wg właściwości (w trybie art. 65 § 1 Kpa),

¹⁸ Burmistrz Radłowa skierował pismo również do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.

¹⁹ Naczelnik Urzędu Skarbowego skierował pismo również do Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

jednocześnie informując, że jako organ administracji geologicznej nie udzielał koncesji na wydobywanie kopalin ze złoża na wskazanej nieruchomości.

(akta kontroli str. 161-163, 294-315)

2.15. W okresie objętym kontrolą pracownicy Starostwa nie podejmowali z własnej inicjatywy działań mających na celu ujawnienie przypadków nielegalnej eksploatacji kopalin.

Starosta wyjaśnił, że podczas wizji w terenie prowadzonych w związku z monitoringiem osuwisk czy też kontroli zakładów górniczych zwracano uwagę na przejawy nielegalnej eksploatacji kopalin. Pracownicy Wydziału OŚiL również mają na uwadze obserwacje przejawów nielegalnej eksploatacji. Jednak w kontrolowanym okresie nie stwierdzono przez tut. organ nielegalnej eksploatacji. Zadania starosty jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji ustawodawca wskazał w art. 22 ust. 2 oraz art. 161 ust. 2 Pgg i nie obejmują one działalności w zakresie wykrywania nielegalnej eksploatacji.

(akta kontroli str.159-164)

Geolog Powiatowa wyjaśniła, że w okresie objętym kontrolą nie korzystano z raportów monitoringu odkrywkowej eksploatacji kopalin przygotowany przez PIG (publikowany na stronie internetowej GeoLOG). Informacja o ukończeniu raportu dla powiatu tarnowskiego nie wpłynęła do Starostwa lecz powzięto ją w trakcie trwania kontroli NIK. Geolog zamierza zapoznać się szczegółowo z raportem monitoringu odkrywkowej eksploatacji kopalin. Na stronie PIG Geologia samorządowa widnieje informacja iż projekt został ukończony 31.12.2022 r. Geolog wskazała, że w rozdziale 3.2 raportu dotyczącego obszaru powiatu Tarnowskiego jest informacja o tym, że do właściwych organów zostanie zgłoszonych 5 wyrobisk niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin, ponieważ do Starostwa nie wpłynęło takie zgłoszenie ze strony PIG, może to oznaczać, że na podstawie art. 140 Pgg zostały one zgłoszone właściwemu organowi nadzoru górniczego.

(akta kontroli str. 177, 243-246)

2.16. i 2.17. W latach 2019-2023 do Starosty wpłynęły dwa zgłoszenia dotyczące nielegalnej eksploatacji kopalin: w 2019 r. i 2022 r. W jednym przypadku Starostwo przekazywało informacje do organów nadzoru górniczego, w drugim udzielono wnoszącemu odpowiedzi wskazując, że właściwym organem w przedmiotowej sprawie jest Okręgowy Urząd Górniczy w Krakowie. Co zostało szerzej opisane w punkcie 2.14.

Po otrzymaniu ww. informacji o podejrzeniu nielegalnej eksploatacji kopalin Starostwo nie podejmowało działań mających na celu zlikwidowanie tych miejsc i przywrócenie ich do stanu pierwotnego.

Starosta wyjaśnił, że w przypadku informacji otrzymanej w 2022r., tut. Urząd nie otrzymał informacji zwrotnej o sposobie zakończenia postępowania od właściwego organu nadzoru górniczego. Ponadto zdaniem Starosty do stanów niezgodnych z prawem w pierwszej kolejności powinny mieć zastosowanie przepisy karne lub administracyjne, nakładające sankcje za ich naruszenie. Z punktu widzenia zasad odpowiedzialności art. 362 POŚ ma więc charakter uzupełniający, a decyzje powinny być wydawane przez Starostwo (jako organu ochrony środowiska) jedynie w sytuacjach, gdy inne przepisy nie zawierają rozwiązań nakładających obowiązki bezpośrednio z mocy prawa lub nie pozwalają na nałożenie obowiązków dalej idących. W obu wymienionych przypadkach odpowiednie organy były poinformowane o zaistniałych nieprawidłowościach w zakresie swoich kompetencji.

(akta kontroli str. 161-163, 294-315, 337-339)

2.18. W Starostwie nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych mających na celu przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalni.

Starosta wyjaśnił, że działań takich nie podejmowano gdyż nie mieściły się one w katalogu kompetencji przypisanych staroście w ustawie Pgg. Jednocześnie przytoczył wyrok NSA z dnia 22 czerwca 2021 r.²⁰ zgodnie z którym kompetencja organu administracji geologicznej do działania nie może być dorozumiana, lecz musi wynikać wprost z obowiązującego przepisu prawa.

(akta kontroli str. 163-164)

2.19. W okresie objętym kontrolą Starostwo nie współpracowało z innymi organami i instytucjami w zakresie wykrywania i przeciwdziałania nielegalnej eksploatacji.

Starosta wyjaśnił, że skala problemu na terenie powiatu tarnowskiego jest mała, więc nie było potrzeby nawiązywania współpracy w tym zakresie, a środki finansowe przekazywane przez Urząd Wojewódzki na realizację zleconych zadań rządowych są ograniczone i pokrywają jedynie część wynagrodzenia pracownika realizującego te zadania.

(akta kontroli str. 164)

2.20. W Starostwie nie wystąpiły istotne utrudnienia związane ze sprawowaniem nadzoru nad podmiotami wydobywającymi kopaliny oraz dotyczące przeciwdziałania nielegalnej eksploatacji kopalni, co w opinii Starosty wynikało z małej skali spraw związanych z koncesjami oraz przypadków nielegalnej eksploatacji.

(akta kontroli str. 164)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2019-2023 Geolog Powiatowy w ośmiu przypadkach po wydaniu decyzji stanowiących podstawę dokonania wpisu do rejestru obszarów górniczych, przekazywał do PIG wymagane dokumenty z przekroczeniem 14-dniowego terminu od dnia, w którym decyzje te stały się ostateczne. Opóźnienie w przekazywaniu dokumentacji wynosiło odpowiednio: 4, 13, 17, 42, 69, 101, 282 i 1173 dni. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie rejestru obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla²¹, dokumenty określone w § 4 ust. 2 (w tym kopie decyzji o udzieleniu koncesji, mapy) organ koncesyjny przekazuje prowadzącemu rejestr w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzje te stały się ostateczne.

(akta kontroli str. 247-280, 328-329)

Starosta wyjaśnił, że przyczyną przekazywania dokumentów z tak dużym opóźnieniem, było przeoczenie ze strony Geologa Powiatowego, co miało związek z natłokiem pilnych spraw. W Starostwie zadania z zakresu geologii wykonuje jedna osoba, a do jej obowiązków oprócz zadań z związanych z geologią (geologia złożowa, inżynierska, hydrogeologia), należą również obowiązki prowadzenia rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów na których ruchy te występują oraz opiniowania w tym zakresie aktów prawa miejscowego.

(akta kontroli str. 167)

2. W 2020 oraz 2022 r. Geolog Powiatowy przeprowadziła trzy kontrole u dwóch przedsiębiorców dotyczące prawidłowego wypełniania warunków udzielonych koncesji, nie dochowując obowiązku wynikającego z art. 48 ust. 2 Prawa

²⁰ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2021 r. (sygn. II OSK 2902/18, CBOSA).

²¹ Dz.U. 2014 poz. 1469, dalej: rozporządzenie w sprawie rejestru obszarów górniczych.

przedsiębiorców stanowiącego, że kontrolę wszczyna się po upływie 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia. Ww. kontrole zostały zrealizowane 20 listopada 2020 r. (zawiadomienie doręczone 16 listopada 2022 r.) oraz 14 października 2022 r. (dwa zawiadomienia wysłane do przedsiębiorcy nie zostały odebrane, w związku z czym doręczenie zastępcze zgodnie z Kpa miało miejsce w dniu 17 listopada 2022 r.)

(akta kontroli str. 64-86)

Geolog Powiatowy wyjaśniła, że czynności kontrolne przeprowadzono pomimo braku właściwego zawiadomienia ponieważ termin kontroli był uzgodniony z przedsiębiorcami telefonicznie przed wysłaniem zawiadomienia o wszczęciu kontroli odpowiednio 13 i 14 dni. Ponadto przedsiębiorcy brali czynny udział w kontroli oraz nie wnosili zastrzeżeń.

(akta kontroli str. 243-244)

NIK zwraca uwagę, że fakt telefonicznego zawiadomienia przedsiębiorców o planowanej kontroli nie został udokumentowany w postaci adnotacji w aktach kontroli ani odnotowany w protokołach kontroli.

3. W 2021 r. oraz w 2022 r. Starosta jako organ koncesyjny nie wydał trzech decyzji określających wysokość należnej opłaty eksploatacyjnej wobec dwóch przedsiębiorców, którzy wraz ze złożonymi informacjami o wysokości opłat za wydobytą kopalinę nie załączyli dowodów dokonania wpłaty:
  - w dniu 29 lipca 2021 r. pierwszy przedsiębiorca przedłożył informację o wysokości opłaty eksploatacyjnej za okres I półrocza 2021 r. w wysokości 9 240 zł (kwota należna gminie – 5 544 zł, kwota należna NFOŚiGW – 3696 zł), Urząd nie podjął działań w celu weryfikacji złożonej informacji oraz nie wydał stosownej decyzji,
  - w dniu 30 lipca 2021 r. drugi przedsiębiorca przedłożył informację o wysokości opłaty eksploatacyjnej za okres I półrocza 2021 r. w wysokości 9 428 zł (kwota należna gminie – 5 656,80 zł, kwota należna NFOŚiGW – 3 771,20 zł); Urząd nie podjął działań w celu weryfikacji złożonej informacji oraz nie wydał stosownej decyzji, następnie w dniu 1 lutego 2022 r. przedsiębiorca przedłożył informację o wysokości opłaty eksploatacyjnej za okres II półrocza 2021 r. w wysokości 12 069 zł (kwota należna gminie – 7 241,40 zł, kwota należna NFOŚiGW²² – 4 827,60 zł); w dniu 22 marca 2022 r. przedsiębiorca przekazał drogą elektroniczną wyciąg z rachunku bankowego z widniejącymi przelewami na rzecz gminy i NFOŚiGW za okres I i II półrocza 2021 r.:
    - kwota należna za I półrocze 2021 r. została wpłacona w całości z opóźnieniem w trzech transzach: 20 sierpnia, 13 września oraz 27 października 2021 r.,
    - kwota należna za II półrocze 2021 r. została wpłacona w niepełnej wysokości (8 069 zł zamiast 12 069 zł) z opóźnieniem w trzech ratach: 4 lutego, 18 lutego oraz 18 marca 2022 r., pomimo dokonania niepełnej kwoty oraz opóźnienia w zapłacie Urząd nie podjął działań w celu weryfikacji złożonej informacji oraz nie wydał stosownej decyzji.

W toku kontroli Geolog Powiatowa przedstawiła trzy raporty wygenerowane 8 maja 2023 r. z systemu e-OPLATYgeolog wskazujące, że ww. przedsiębiorcy dokonali pełnych wpłat na rzecz NFOŚiGW wykazanych w przedłożonych informacjach,

²² Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dalej: NFOŚiGW.

w przypadku drugiego przedsiębiorcy wpłaty zostały dokonane z opóźnieniem do 13 do 108 dni.

(akta kontroli str. 240-242, 285-294, 332-334)

Zgodnie z art. 138 Pgg w razie stwierdzenia, że przedsiębiorca nie dokonał wpłaty w terminie albo dokonał wpłaty w wysokości innej niż należna, organ koncesyjny określa, w drodze decyzji, wysokość należnej opłaty.

Starosta wyjaśnił, że w przypadku pierwszego przedsiębiorcy przeoczony został brak dowodów wpłaty i niewydanie decyzji. Natomiast drugi przedsiębiorca, na telefoniczne wezwanie dołączył dowody wpłaty (za okres I i II półrocza 2021 r.) wykonywane częściowo w przeciągu roku, organ koncesyjny w tym przypadku nie wydał decyzji ustalającej wysokość należnej opłaty, między innymi dlatego, że nie było monitu ze strony NFOŚiGW.

(akta kontroli str. 173-175, 290-293)

4. Starosta po uzyskaniu w dniu 29 lipca 2019 r. informacji wskazującej możliwość prowadzenie nielegalnej eksploatacji kopalin (pismo osoby fizycznej skierowane do Burmistrza Radłowa dnia 18 czerwca 2019 r. przekazane następnie do Starostwa) nie zawiadomił organu nadzoru górniczego (OUG w Krakowie) jako organu właściwego w sprawie.

(akta kontroli str. 285-294, 332-334)

Zgodnie z art. 140 ust. 1 Pgg działalność wykonywana bez wymaganej koncesji podlega opłacie podwyższonej, opłata jest ustalana przez właściwy organ nadzoru górniczego. Natomiast zgodnie z art. 65 § 1 Kpa jeżeli organ administracji publicznej, do którego podanie Kpa wniesiono, jest niewłaściwy w sprawie, niezwłocznie przekazuje je do organu właściwego, zawiadamiając jednocześnie o tym wnoszącego podanie.

Starosta wyjaśnił, że z uwagi na to, że wniosek dotyczył kilku spraw podlegających załatwieniu przez różne organy oraz, że został już raz przekazany na podstawie art. 65 Kpa zgodnie z właściwością, tut. Organ postanowił udzielić informacji na zadane we wniosku pytanie (na podstawie art. 66 Kpa), a w części dotyczącej kompetencji innego organu poinformować do jakiego organu należy się zwrócić. Rozwiązanie takie uznano za wystarczające, w związku z powyższym nie przekazano sprawy do OUG w Krakowie. Starosta zaznaczył, że po analizie map uznano, że sprawa dotyczy stawu, który powstał w nieustalonym czasie, a raport z monitoringu odkrywkowej eksploatacji kopalin w powiecie tarnowskim (stan na grudzień 2020 roku) nie obejmuje przedmiotowego stawu.

(akta kontroli str. 337-339)

NIK zwraca uwagę, że w dokumentacji jednostki dotyczącej ww. sprawy brak było dokumentu wskazującego na fakt przekazania wniosku do OUG w Krakowie a więc do organu właściwego w sprawie. Skoro Starosta udzielając odpowiedzi wnioskodawcy wskazał właściwy rzeczowo organ, powinien był skierować wniosek bezpośrednio do tego organu na podstawie art. 65 § 1 Kpa a nie za pośrednictwem wnioskodawcy.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Starosta podejmował działania w celu prawidłowej realizacji zadań identyfikacji i przeciwdziałania eksploatacji kopalin z naruszeniem warunków koncesji. Opracowane zostały procedury wewnętrzne dotyczące kontroli przedsiębiorców, a schemat tych procedur zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu. Planowano i realizowano kontrole przedsiębiorców, którym

udzielono koncesji na wydobywanie kopalin. W trzech na sześć przeprowadzonych kontroli nie dochowano obowiązku wynikającego z art. 48 ust. 2. Prawa przedsiębiorców stanowiącego, że kontrolę wszczyna się po upływie 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia.

Starosta realizował nadzór nad warunkami wydanych koncesji. W oparciu o przedkładane przez przedsiębiorców informacje o wysokości opłat eksploatacyjnych oraz zmianach zasobów złoża weryfikowano terminowość oraz poprawność składanych do organu koncesyjnego informacji. W latach 2019-2020 w wyniku stwierdzenia uchybień wydano pięć decyzji określających wysokość opłat eksploatacyjnych, jednocześnie w latach 2021-2022 wystąpiły trzy sytuacje w których nie wydano decyzji pomimo braku dostarczenia dowodów wskazujących na dokonanie terminowej wpłaty przez przedsiębiorców opłat eksploatacyjnych w poprawnej wysokości co było niezgodnie z art. 138 Pgg.

W okresie objętym kontrolą Starosta wydał dziewięć decyzji stanowiących podstawę dokonania wpisów do rejestru obszarów górniczych, w ośmiu przypadkach przekroczone jednak termin przekazania do PIG stosownych dokumentów.

Starosta nie podejmował z własnej inicjatywy działań zmierzających do ujawniania przypadków nielegalnej eksploatacji kopali, a w jednym z dwóch przypadków uzyskania informacji wskazującej na nielegalną eksploatację nie przekazał informacji do właściwego organu nadzoru górniczego, a jedynie powiadomił osobę zawiadamiającą o właściwości OUG w Krakowie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	NIK nie formułuje uwag.
Wnioski	1. Terminowe przekazywanie do PIG dokumentów stanowiących podstawę dokonania wpisów do rejestru obszarów górniczych. 2. Egzekwowanie od przedsiębiorców obowiązku przekazywania dowodów uiszczenia opłat eksploatacyjnych, a w przypadku ich braku wydawanie decyzji ustalającej wysokość opłaty. 3. Rozpoczynanie kontroli wypełniania warunków udzielonych koncesji, nie wcześniej niż po upływie 7 dni od daty zawiadomienia przedsiębiorcy. 4. Każdorazowe przekazywanie do organów nadzoru górniczego informacji o przypadkach nielegalnej eksploatacji kopalin na terenie powiatu tarnowskiego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków,   maja 2023 r.

.....
podpis

Kontroler
Szymon Stokłosa
Starszy inspektor kp.